

Svar.

Til de af arkivar Emilie Andersen fremsatte bemærkninger skal jeg føje følgende kommentar. Det burde ikke kunne misforstaas, at min artikel handler om engelske historikere og økonomer og deres forhold til økonomisk historie. Naar jeg har følt mig tilskyndet til at skrive artiklen skyldes det, at det har været mit indtryk, at den indsats, der paa dette omraade er ydet fra engelsk side, har været meget lidt kendt og derfor undervurderet her i landet. Det ville have været væsentlig lettere for mig at skrive en bibliografisk artikel om de foreliggende behandlinger af Englands økonomiske historie. En saadan artikel ville foruden arbejder af engelske økonomiske historikere ogsaa have omfattet arbejder af tyske, amerikanske og danske historikere. Blandt bidragene fra tysk side ville have været flere for engelsk handelshistorie vigtige værker. Georg Schanz: »Englische Handelspolitik gegen Ende des Mittelalters« og Richard Ehrenberg: »England und Hamburg im Zeitalter der Königin Elisabeth«. Det er to værker, som den danske historiker Erik Arup havde nytte af, da han skrev sit store værk »Studier i engelsk og tysk Handels Historie«. Blandt de amerikanske arbejder ville N. S. B. Gras' to bøger »The Evolution of the English Corn Market« og »The early English Customs System« have indtaget en fremtrædende plads. Jeg skal tilføje, at det er to arbejder, som har haft den største betydning for mine studier, idet Gras er den første historiker, der har brugt den særlige række engelske toldregnskaber, der kaldes Port books. Bearbejdelse af materiale herfra kom til at udgøre hovedgrundlaget i det økonomiske afsnit af mine engelske studier — der dog har en, i min egen vurdering, ikke mindre vigtig politisk side.

At Erik Arups store værk »Studier i engelsk og tysk Handels Historie« er kendt og værdsat af professor Postan, er jeg den første, der kan bevidne, da jeg — der tør regne ham som min personlige ven — flere gange har drøftet det med ham. Dette betyder dog ikke, at han har læst det i sin helhed. Her har det danske sprog været ham for stor en hindring. Og jeg tror da at være i fuld overensstemmelse med det sandhedskrav, som bør efterleves ikke mindst af en historiker, naar jeg udtaler, at nogen virkelig betydning har professor Arups arbejde ikke haft for ham. Jeg støtter mig her til, at han hverken citerer arbejdet i sin afhandling: »Credit in Medieval Trade« (Ec. H. Rev. I (1928), 234—61) eller i sin afhandling om Hanseaterne og England i »Studies in English Trade in the fifteenth Century«. I hans bibliografiske studie over *Medieval Capitalism* faar Arups bog en halv

linje i sammenhæng med omtalen af W. Schmidt-Rimplers bog om kommissionshandelens historie i Tyskland. Det er beklageligt. Navnlig da mit arbejde i professor Tawneys tilsvarende bibliografiske artikel om »Modern Capitalism» faar en langt bedre placering.

Det er en given ting, at professor Arups store arbejde: »Studier i engelsk og tysk Handels Historie» har faaet en ublidere skæbne end det fortjente. Det kunne som disputats efter dagældende regler kun fremkomme paa dansk eller latin. Det ovenfor nævnte arbejde om tysk kommissionshandel, der kom meget hurtigt efter Arups studie, bevirkede, at man fra tysk side fortrinsvis benyttede dette.

Den modstand og utilstrækkelige anerkendelse hans økonomisk-historiske studier modte her i landet fremkaldte, saa vidt jeg har forstaaet, bitterhed hos professor Arup og medførte, at han — naar bortses fra den glimrende oversigt over »Handelen gennem tiderne» i Hages Haandbog — ganske vendte de internationale økonomisk historiske studier ryggen.

Alligevel har det internationale kapitel i Arups historieforskning haft megen betydning her i landet. Og jeg tror at ramme sandheden bedst ved at sige, at det frem for alt har inspireret flere danske historikere, der har været hans elever, deriblandt undertegnede, til at tage internationale æmner op til behandling.

Den betydning professor Arup paa denne maade har haft for mig personlig, haaber jeg ogsaa tilstrækkeligt at have udtrykt ved at tage initiativet til og i virkeligheden udføre hele arbejdet med redaktionen af festskriftet til hans 70aars fødselsdag.

Astrid Friis.